

Dosarul nr.3r-242/19

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

12 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru

examinând recursurile depuse de Liudmila Perederii și Iuri Țopa,
în cauza de contencios administrativ, la contestația depusă de Liudmila Perederii
și Iuri Țopa împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la declararea nulă a
rezultatelor turului II pentru alegerea Primarului general al municipiului Chișinău din
03 noiembrie 2019,

împotriva încheierii din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost declarată inadmisibilă contestația depusă de Liudmila Perederii și Iuri Țopa,

c o n s t a t ă:

La data de 04 noiembrie 2019 Liudmila Perederii și Iuri Țopa au depus
contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la declararea nulă a
rezultatelor turului II pentru alegerea Primarului general al municipiului Chișinău din
03 noiembrie 2019.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată
inadmisibilă contestația depusă de Liudmila Perederii și Iuri Țopa.

Pentru a decide astfel Curtea de Apel Chișinău a indicat că, solicitările conform
contestației nu implică încălcarea unui drept al contestatarilor Liudmila Perederii și
Iuri Țopa, fiind o pretindere de încălcare a dreptului de participare la alegeri, ceea ce
la caz nu a fost stabilit. Liudmila Perederii și Iuri Țopa au ignorat prevederile art. 38
al Constituției Republicii Moldova din care rezultă că cetățenii Republicii Moldova
au dreptul la vot nu și obligația.

A mai reținut Curtea de Apel Chișinău că, motivul contestatarilor de „încălcare a
dreptului de a participa la alegeri” nu implică un drept în acest sens prin prisma
Codului administrativ și nu poate fi restabilit/anulat și/sau apărut în instanța de
contencios administrativ.

Astfel, a stabilit instanța de apel că, în speță, nu se constată revendicarea unui
drept în sensul art. 17 Codul administrativ, cerințele conform contestației

neimplicând un drept vătămat al solicitanților, și prin urmare contestația a fost declarată inadmisibilă.

La data de 08 noiembrie 2019 Liudmila Perederii și Iuri Țopa au depus cereri de recurs împotriva încheierii din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursurilor și casarea încheierii contestate.

În motivarea recursurilor au invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Au susținut recurenții că la emiterea încheierii contestate instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 73 alin. (4) din Codul electoral și nu a transmis contestația depusă de ei judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, Galina Ciobanu, în procedura căreia se află examinarea demersului Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 cu privire la confirmarea legalității alegerilor Primarului general al municipiului Chișinău, însă Curtea de Apel Chișinău a reținut cauza neîntemeiat spre examinare cu încălcarea competenței materiale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz, se contestă acțiunile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală, iar în conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 07 noiembrie 2019. Astfel, recursurile depuse de către Liudmila Perederii și Iuri Țopa la 08 noiembrie 2019, sunt în termen.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Examinând recursurile depuse, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de Liudmila Perederii și Iuri Țopa urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă contestația depusă de Liudmila Perederii și Iuri Țopa, în temeiul art. 207 lit. e) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la

care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Iar, conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Din actele cauzei rezultă că Liudmila Perederii și Iuri Țopa au invocat drept temei al anulării rezultatelor turului II pentru alegerea Primarului general al mun. Chișinău din 03 noiembrie 2019, faptul că rezultatele turului I pentru alegerea Primarului general al municipiului Chișinău din data de 20 octombrie 2019 nu au fost confirmate de către instanțele de judecată, aspect care la rândul său a dus la influențarea rezultatelor alegerilor din turul II, prin ce s-a încălcat dreptul Liudmilei Perederii și a lui Iuri Țopa de a participa la alegeri organizate conform legii.

Conform art. 38 din Constituția Republicii Moldova, voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți pînă în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcând cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege. Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

Prin urmare, instanța de apel corect a menționat că participarea la alegeri și exercitarea dreptului de vot în cadrul oricărui scrutin nu reprezintă o obligație a cetățenilor ci posibilitatea acestora recunoscută de lege de a participa la procesul de formare a organelor de stat centrale și locale.

Iar cetățenii cu drept de vot, la rândul său, au posibilitatea de a decide de sine stătător asupra utilității și necesității participării la alegeri, ori libertatea exprimării votului, ca principiu de drept consacrat de art.38 al Constituției și art.7 al Codului electoral, exclude orice formă de constrângere sau presiune asupra alegătorului pentru a-l determina să voteze sau să nu voteze, precum și pentru al împiedica să-și exprime voința în mod independent.

Conform art.145 alin. (2) Codul electoral, în cazul în care nici un candidat nu întrunește mai mult de jumătate din numărul de voturi valabil exprimate, în termen de 2 săptămâni se va proceda la al doilea tur de scrutin cu 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi în primul tur de scrutin. Acești doi candidați se înscriu în buletinele de vot în ordinea descrescătoare a numărului de voturi acumulate în primul tur de scrutin. Dacă mai mulți candidați au acumulat un număr egal de voturi, consiliul electoral de circumscripție efectuează tragerea la sorți, consemnând faptul respectiv într-un proces verbal.

De asemenea, potrivit art.146 alin. (1) Cod electoral, consiliile electorale de circumscripție ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi prezintă

procesele verbale cu privire la rezultatele alegerilor în judecătoriile de sector sau municipale respective, iar cele de nivelul doi în judecătoriile unde sunt situate consiliile electorale de circumscripție ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul doi. Consiliul electoral de circumscripție al municipiului Chișinău va prezenta actele respective în judecătoria sectorului unde este situat consiliul electoral de circumscripție al municipiului Chișinău.

Reieșind din cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al instanței de recurs consideră că, instanța de apel just a stabilit că solicitările conform contestației nu implică încălcarea unui drept al contestatarilor Perederii Liudmila și Iuri Țopa, fiind o pretindere de încălcare a dreptului de participare la alegeri, ceea ce la caz nu a fost stabilit. Ori, din prevederile art.38 al Constituției Republicii Moldova rezultă că cetățenii Republicii Moldova au dreptul de participa la alegeri și drept de vot, nu și obligația.

La fel, corect a stabilit Curtea de Apel Chișinău că, invocarea de încălcare a „dreptului de a participa la alegeri” invocat de Liudmila Perederii și Iuri Țopa nu implică un drept în acest sens prin prisma codului administrativ, și, nu poate fi restabilit/anulat și/sau apărut în instanța de contencios administrativ.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al instanței de recurs conchide că în speță, nu se constată revendicarea unui drept în sensul art.17 Cod administrativ, cerințele conform contestației neimplicând un drept vătămat al solicitanților, și drept consecință just Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă contestația depusă de Liudmila Perederii și Iuri Țopa.

Mai mult ca atât, prin prisma prevederilor Codul administrativ, dreptul de a iniția o acțiune în ordinea contenciosului administrativ îl au persoanele care își revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.

În această ordine de idei, temeinic și legal a concluzionat instanța de apel că contestatarii în speță nu pot revendica încălcarea unui drept prin activitatea administrativă, atât timp cât nu se indică nici un act administrativ care se contestă. Ori, pentru a pretinde revendicarea încălcării unui drept prin activitatea administrativă trebuie să existe dreptul pretins încălcat și acesta să nu fie unul presupus și nici pretins pentru viitor.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile depuse de Liudmila Perederii și Iuri Țopa.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se resping recursurile depuse de Liudmila Perederii și Iuri Țopa.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru